

SERIES Hope cluster โควิดนี้ยังมีหวัง

Hope cluster โควิดนี้ยังมีหวัง ลำดับที่ 24 และลำดับที่ 25

เรียบเรียงโดย ศิริญญา สุจินตวงษ์

ตอนปี พ.ศ. 2562 เดิมทำงานประจำเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่งอยู่ที่กรุงเทพฯ พอโควิดระบอบแรกหลังปีใหม่ ประมาณเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 แล้วก่อนหน้านี้ที่กรุงเทพฯ ก็มีเรื่องของมลภาวะ ฝุ่น PM 2.5 ด้วยความที่เรามีลูกเล็กอยู่ คิดว่าถ้ายังอยู่ที่กรุงเทพฯ มันคงจะไม่ดีต่อสุขภาพของลูกและตัวเราด้วยเท่าไร ก็เลยตัดสินใจลาออกจากงานที่ทำอยู่ประจำแล้ว ย้ายกลับมาอยู่บ้านที่ต่างจังหวัดที่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ประมาณช่วงกลางปี พ.ศ. 2563 หลังจากที่โควิดรอบแรกระบาดไป

แล้วเราก็มารับอาชีพค้าขายน้ำมะพร้าวปั่นอยู่ที่ตลาดนัดเสาร์-อาทิตย์ ที่ตลาดชาวไร่ อ. บ้านไร่ จ. อุทัยธานี ที่เลือกขายน้ำมะพร้าวปั่น โดยส่วนตัวเราชอบกินน้ำมะพร้าวปั่นอยู่แล้ว และด้วยที่บ้านเราเป็นเมืองร้อน มีฤดูร้อนมากกว่าฤดูอื่น ก็คิดว่าโอกาสที่น้ำจะขายได้มีเยอะแล้วก็มาสักรวดตลาดที่เราขายอยู่ ดูว่ายังไม่มีใครขาย ก็เลยมาเริ่มต้นที่น้ำมะพร้าวปั่น โดยอาศัยดูสูตรจากคลิปต่าง ๆ ในช่อง YouTube เป็นแนวทาง แล้วลองมาทำกินเอง และปรับปรุงสูตรอีกนิดหน่อย แบบที่เรากินแล้วเราชอบ แล้วเลือกสูตรนั้นมาทำขาย ส่วนลูกมะพร้าวปั่นด้วยความที่บ้านเราไม่ได้เป็นพื้นที่ปลูกมะพร้าว ก็เลยไปหาพ่อค้าที่เขารับมะพร้าวมาขาย เราได้มะพร้าวจากบ้านแพ้ว จ. สมุทรสาคร ตรงนี้มันดีอยู่อย่างหนึ่งคือ คุณภาพของเนื้อมะพร้าวที่เราเอามาใช้ปั่นมันได้คุณภาพตามแบบที่เราอยากได้ ถ้าใช้มะพร้าวตามบ้านเรา เราเช็คความอ่อน, แก่ของมะพร้าวไม่เป็น ก็เลยต้องสั่งให้พ่อค้าหาเนื้อมะพร้าวตามที่เราต้องการให้ และถ้าเอามาแล้วเนื้อใช้ไม่ได้ พ่อค้าก็รับเคลม ให้เปลี่ยนได้ แล้วเราก็ลองพยายามหาพ่อค้าเจ้าอื่นเพิ่มเพื่อเป็นตัวเลือกให้กับเรา เลยได้อีกแหล่งที่ดำเนินสะดวก พอดีว่าเขาเป็นคนที่ อ.บ้านไร่ อยู่แล้ว และเขาจะกลับมาบ้านทุกสัปดาห์ เลยฝากให้เขาเอาติดมาให้ด้วย

หลังจากที่ขายไปพักหนึ่ง โควิดระบอบที่ 2 ตลาดหยุดไปเดือนหนึ่ง เราก็หยุดขาย เริ่มขายอีกทีหลังจากโควิดรอบ 2 ซาลง คราวนี้ก็มาเจอกระแสอินทินาแล้วบั้งบั้งของ น้ำมะพร้าวแต่กลับเป็น วิฤติของเราเลยทีเดียวนะ จากที่เคยซื้อลูกหนึ่งไม่เกิน 15 บาท ราคาพุ่ง ขึ้นมาลูกละประมาณ 28 บาท ต้นทุนของเราสูงขึ้นเกือบเท่าตัวเลยทีเดียวนะ แต่ก็ไม่ได้ปรับราคา ขึ้น โดยส่วนตัวแล้วเรามองว่าถ้าเพื่อสุขภาพจริง ๆ ก็คือ ใช้ มันมีประโยชน์ แต่สำหรับเรื่องนั้น ไม่น่าจะใช้ แล้วเราก็นึกถึงว่าถ้าเราเป็นคนกิน แล้วมาเจอกระแสของขึ้นราคาแบบนี้ เราก็รับ ไม่ค่อยได้ไง ก็เลยคงราคาไว้เท่าเดิม แม้ว่าต้นทุนลูกมะพร้าวไม่ลดราคาก็ไม่เป็นไร ถ้าไรเราก็น้อยลงหน่อย ถือว่าช่วยเหลือคนกินไปในตัวด้วย

จากที่เราลองเปรียบเทียบยอดขายในช่วงโควิด ตอนเปิดร้านขายในช่วงแรก ๆ หลังจากทีโควิดรอบแรกซาลงแล้ว ยอดขายโอเคเลยนะ มีเงินพอเลี้ยงลูก ดูแลครอบครัวได้ในระดับหนึ่ง

พอมาเจอโควิดระบอบที่ 2 รอบนี้ได้รับผลกระทบพอสมควร แต่ก็ยังพอที่จะไหวอยู่ จากนั้นก็มาเจอโควิดระบอบที่ 3 อีก รอบนี้ก็สาหัสอยู่เหมือนกัน เพราะว่าตลาดที่เราขายอยู่ ทางการประกาศสั่งปิด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เนื่องจากลูกค้าที่มาซื้อของส่วนใหญ่จะเป็น นักท่องเที่ยวเดินทางมาจากที่ต่าง ๆ ไม่ใช่คนในอำเภอย่างเดียว ลูกค้าค่อนข้างจะเจ็บบ้างเลยนะ ด้วยความที่รอบนี้ระบาดไปทั่ว ค่อนข้างเยอะและรุนแรงกว่าทุกครั้ง

เรารู้สึกได้ว่าคนที่ได้รับผลกระทบจากโควิดระบอบที่ 1 รอบที่ 2 พอมาเจอรอบที่ 3 เข้าไปอีก คือมันเหมือนกับซ้ำ ๆ เข้าไปอีก ตั้งตัวไม่ทัน เหมือนกับคนที่พอจะเริ่มตั้งต้นใหม่ ตั้งหลักได้ ก็ต้องกลับไปล้มอีก

ตอนนี้ก็...(นั่งคิด)...พยายามปรับตัว อาศัยว่าค้าขายอยู่หน้าบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างน้อยเราก็ได้ค่ากับข้าว ตอนนี้ ไม่คิดอะไรแล้ว ก็คือเราพอมีเงินเป็นค่าใช้จ่ายรายวัน แต่ว่าค่าใช้จ่ายเป็นก้อนที่จะต้องจ่ายเป็นรายเดือน อย่างเดือนหน้าก็ยังไม่ออกว่าจะหาเงินจากที่ไหนมาจ่าย แล้วพวกเงินเยียวยาต่าง ๆ โครงการช่วยเหลือจากรัฐบาล นี่เราก็ไม่ได้กับเขา เพราะด้วยที่เราเคยเป็นพนักงานบริษัท มีเงินเดือนมาก่อนหน้านี้ ทำให้เราไม่ได้รับสิทธิการเยียวยา

แต่ว่าอย่างน้อยเราก็ยังโชคดีอยู่อย่างหนึ่ง คือ เรามีบ้านอยู่ บ้านไม่ต้องเช่าเหมือนกับตอนที่อยู่ในกรุงเทพฯ ได้สุขภาพที่ดี ได้อยู่พร้อมหน้ากันเป็นครอบครัว ด้วยความที่แฟนมีสวนที่จะต้องดูแลอยู่ที่นี่ ส่วนเราทำงานอยู่กรุงเทพฯ เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะได้อยู่เป็นครอบครัวนี้ก็คือเดือนหนึ่งได้เจอกันสักครั้งหนึ่ง พอเรากลับมาบ้าน ก็จะได้เห็นในเรื่องความสุขของลูกสาว ด้วยความที่ลูกสาวชอบที่นี้อยู่แล้ว เขาก็มีความสุขในที่ที่เขาอยากอยู่ ส่วนในเรื่องของรายได้ก็ค่อยเป็นค่อยไป ค่อย ๆ ปรับตัวไปเรื่อย ๆ แม้ว่าเราจะหาได้น้อยกว่าตอนที่อยู่กรุงเทพฯ ๆ แต่พอเทียบกันแล้วมันก็ไม่ค่อยแตกต่างกัน คือว่าหาได้น้อยกว่าแต่รายจ่ายเราก็น้อยกว่า คิดว่าคงจะเป็นแบบนี้ไปสักระยะหนึ่งเนอะ จนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น แต่สำหรับตัวเราเองรอบนี้ก็ค่อนข้างหนักอยู่

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2564

ชื่อสุทธิลักษณ์ เลย์ยัน ทำอาชีพอิสระ คือเป็นคอสตูม สไตลิสต์ ให้กับกองถ่ายอยู่ที่ กรุงเทพฯ ๕ พอเสาร์-อาทิตย์เราก็จะกลับบ้าน มาเป็นแม่ค้าขายส้มตำที่ตลาดนัด อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี

โควิดระบาดรอบนี้ส่งผลกระทบต่อทั้งสองอาชีพของเราเลยนะ อาชีพคอสตูมก็กระทบ ก็รู้ ๆ กันอยู่ว่าช่วงนี้โควิดระบาดค่อนข้างเยอะ คนในวงการบันเทิงก็ได้รับผลกระทบไปด้วย กองถ่ายก็งดถ่ายทำ รายการซึ่งวางโครงการถ่ายทำจนถึงสิ้นปีตอนนี้ก็หยุดโครงการของรายการตัวนี้ไป ซึ่งล่าสุดถามว่าเสี่ยงไหม ก็ต้องบอกเลยว่าเสี่ยงมาก มันเป็น 2 ตอนสุดท้ายของอีกรายการหนึ่ง ซึ่งไม่ถ่ายทำก็ไม่ได้ เพราะช่องต้องรอออนแอร์ ก็ต้องไปถ่าย กลายเป็นว่าเราต้องเสี่ยงขับรถเข้ากรุงเทพฯ ๕ เอาเสื้อผ้าไปให้กองถ่าย แต่ไม่ออกกองเอง คือไม่ได้เข้ากองถ่าย ใช้วิธีรีดเสื้อผ้า เช็ดเสื้อผ้า แล้วให้ทีมงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญกว่าเรา มารับเสื้อผ้าไปดูแลให้ เสี่ยงเข้าไปแค่นั้น แล้วก็ทีมงานโฆษณาติดต่อเข้ามาอีก ซึ่งจะต้องเร่งถ่ายทำ เพราะรอออนแอร์อยู่ แต่ก็ไม่ยอมรับงาน ซึ่งเราก็บอกเขาว่าเราอยู่ต่างจังหวัด ไม่อยากเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ๕ ส่วนใหญ่เราจะไม่รับงานละคร เราจะทำแค่งานวิดีโอไวรัล ฟรีเซนส์โฆษณา โดยวิธีการรับงานคอสตูมของเราคือ ถ้ามีคนติดต่อจ้างงานมา เราก็จะเข้าไปคุยงานและสรุปรูปแบบของงานกันว่าทางคนจ้างต้องการให้งานออกมาเป็นแบบไหน เพื่อที่เราจะได้จัดเตรียมหาเสื้อผ้าและเครื่องประดับให้ตรงตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง จากนั้นก็จะประเมินงบประมาณเหมารวมมาเลยว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง เช่น ค่าเสื้อผ้า ค่าร้านซักรีด/ซักรีด ค่าแรง ตอนก่อนที่เราจะเริ่มลงมือทำงานก็จะขอเบิกค่าใช้จ่ายมาล่วงหน้าก่อน 50 เปอร์เซ็นต์ พอหลังจากจบงาน การถ่ายทำเสร็จสิ้นแล้ว ถึงจะขอเบิกเงินส่วนที่เหลือทั้งหมด ซึ่งอาชีพคอสตูมกับดาราก็ต่างกันนะ ดาราที่ต้องรอออนแอร์ไปแล้วถึงจะได้สตางค์

คราวนี้พอเราจะกลับมาขายของที่ตลาดนัด ตลาดก็หยุด ไม่ได้ขาย อันนี้ก็เป็นที่เสียดายเสริมของเราช่วงที่ไม่มีการคอสตูมที่กรุงเทพฯ ๕ ซึ่งปกติเราก็กลับบ้านทุกเสาร์-อาทิตย์อยู่แล้ว มาหาพ่อกับแม่ ก็เลยคิดเปิดร้านขายส้มตำ แล้วพอทางการเขาขอความร่วมมือให้ตลาดหยุดทำการ เราก็หยุดขาย ช่วงเดือนเมษายน

นี่กระทบมา 2 ปีแล้วนะ เพราะปีที่แล้ว (2563) ตลาดก็หยุด มาปีนี้ (2564) ก็ประกาศหยุดอีก คือส่วนใหญ่เราจะต้องเตรียมของขายไว้ล่วงหน้า พวกของสดก็จะเยอะหน่อย เครื่องสำอางก็มีหลายอย่างนะ ประมาณวันศุกร์ก่อนที่เขาจะประกาศหยุดขาย วันนั้นเราลงทุนซื้อของเตรียมไว้ขายให้พอดีกับวันหยุดสงกรานต์ 4 วัน ประมาณหมื่นกว่าบาท มันจมอยู่ตรงนั้นเลย ของที่เหลืออย่างหมูยอก็ก็นำไปช่วยขายที่ร้านเขา ทอดขาย ยำขาย ส่วนที่เหลือก็เก็บไว้กินบ้าง อะไรบ้าง คิดว่าเป็นเสียบ้างช่วงโควิดไป

พอเราปรับทำแกง ทำกับข้าวขายตอนเย็น โพลสต๋อยทางเฟซบุ๊ก โลงให้เพื่อน ๆ หรือคนที่เคยกินฝีมือเรา ก็พอมือออเดอร์อยู่บ้าง แต่ว่าถ้าช่วงไม่มีออเดอร์แล้วเราจะวางขายหน้าร้านเราเอง หน้าบ้านเรานี่ล่ะ แต่ก็โชคชะตากลับแก้ง ฝนตกทุกวันอีก มาตามนัดทุกวันช่วงบ่ายสาม ตอนเราทำกับข้าวเสร็จเตรียมจะตั้งโต๊ะขาย ฝนตกลงมาเลย มันก็จะลำบากนิดหนึ่ง แต่ว่ากับเกษตรกรเขาก็จะดีใจนะ แต่กับเราก็คือจะลำบาก ทำให้ขายของไม่ดี ไม่ได้กำไร

ตอนนี้ก็พยายามคิดหาทางออกว่าจะทำอย่างไรดี จะทำธุรกิจใหม่ก็ต้องใช้เงินลงทุนอีก พอจะทำแกงขายตอนเย็น บางทีมันก็ไม่ได้มีอุปสรรคแค่คนซื้อไม่มี ลมฟ้าอากาศมันก็มีส่วนด้วยเหมือนกัน ตอนนี้ก็นั่งเครียดอยู่ ไม่มีหนทางว่าจะหาเงินจากที่ไหนดี ค่าใช้จ่ายเรายังมีอยู่ แต่รายได้เราไม่เข้าเลย อย่างขายแกงมันก็แค่แก้ง เช็ง ลงทุนหม้อละ 300 บาท ขายได้ 400 บาท ได้กำไรค่าแรงเราร้อยเดียวเอง บางทีก็เพื่อนกัน ญาติกัน เราก็มือหนักตักให้เยอะหน่อย กลัวเขากินไม่อิ่ม กลัวไม่สมราคาบ้าง เราไม่ใช่แม่ค้ามืออาชีพ ซึ่งถ้าเทียบเป็นราคาในเมืองก็ 70 บาทได้ แต่เรตักขายแค่ 30 บาท ก็คิดเหมือนกันว่าเราจะทำไปทำไม ทำให้เหนื่อยทำไม แต่อีกทีก็คิดว่าถ้าไม่ทำก็ไม่มีเงินเข้ากระเป๋า อาศัยได้กินได้ใช้อยู่กับมัน แต่ว่ารายได้ที่เป็นก้อนเป็นหลักไม่มีเข้ามาเลย ก็เพราะเราไม่มีอาชีพอื่นเสริมเลย เงินออมถามว่ามีไหม บอกเลยว่าชีวิตฟรีแลนซ์ไม่มีหรอก

ส่วนโครงการที่รัฐบาลช่วยเหลือเยียวยาช่วงโควิดระบาด เราได้เข้าร่วมโครงการเราชนะอย่างเดียว ส่วนโครงการคนละครึ่งนี้เราไม่ได้กับเขาหรอก เพราะตอนที่เปิดให้ลงทะเบียนรับเงินเยียวยา ระบบเครือข่ายโทรศัพท์ของค่ายที่เราใช้อยู่มันล่ม ทำให้เราลงทะเบียนไม่ทัน เลยเสียสิทธิไม่ได้เงินเยียวยาที่จะเอาไว้ใช้จ่ายในตอนนั้น ส่วนเงินที่ได้จากโครงการที่ได้มาถามว่าพอใช้ไหม ก็พอเยียวยาได้บ้าง แบบซื้อข้าวสารอาหารแห้ง พวกมาฆ่า ปลากระป๋อง ก็พอได้กิน แต่ถ้าจะให้พอใช้เลยก็...ดีกว่ารัฐบาลไม่ช่วยอะไรเลย

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2564